

**Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkında kanun lâyihası ve
Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/9)**

T. C.

Başvekâlet

20 . IX . 1957

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 616/2390

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 10 . IX . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Pasaportlar halen, 1473 sayılı Kanunla tesbit edilmiş olan bedel mukabilinde verilmektedir. 29 Mayıs 1929 tarihli olan mezkûr kanunda, pasaport cüzdanlarının Hükümetçe tertip ve ihzar edileceği ve malsandıkları tarafından bez kaplıların 20 ve maroken kaplıların 100 kuruş mukabilinde verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

28 sene evvelki rayice göre hazırlanmış bulunan mezkûr kanun, bugünkü ihtiyacı karşılamakta uzak bulunmaktadır. Zira Avrupa Birliğine âza memleketlerin, pasaportların tek tipe icra hakkında müştereken ittihaz ettikleri bir karara uyularak nünuneleri Dahiliye, Hariciye ve Maliye vekâletleri arasında birlikte hazırlanmış olup Maliye Vekâletince bastırılması kararlaştırılmış bulunan yeni tip pasaportların bez kaplılarının maliyeti 104,5 kuruştur. Bu durum karşısında maliyeti 104,5 kuruş olan pasaportun 20 kuruş bedel mukabilinde verilmesi Hazinenin büyük zararını mucip olacaktır.

Diğer taraftan halen tatbikatta Diplomatik Pasaportlar Hariciye ve Hususi Damgalı ve Hizmet Damgalı pasaportlar da Dahiliye Vekâleti tarafından bedelsiz olarak verilmekte ve diplomatik pasaportların tabı da Hariciye Vekâleti tarafından yapılmaktadır. Bu sebeple yıllardan beri alışılmış olan bu durumun bozulmaması için diplomatik pasaportların Hariciye Vekâletince bastırılması ve yukarıda zikredilen üç nevi pasaportun bedelsiz olarak verilmesi ayrıca hükme bağlanmıştır. Esasen mezkûr pasaportlar hiçbir harc ve resme de tâbi bulunmamaktadır.

Umuma mahsus ve yabancılara mahsus damgalı pasaportların bedeli sabit bir miktar olarak tesbit edilmeyip maliyetinin her an değişebileceği nazarı itibara alınarak ve mezkûr pasaportların tabı da Maliye Vekâletince yapılacağı cihetle bedelin tesbiti işinin de Maliye Vekâletince yapılması uygun görülmüştür.

Lâyihamın 2 nci maddesi bugün mer'î olan 1473 sayılı Kanunu ilga etmekte ve 3 ve 4 ncü maddeleri meriyet ve icraya mûtaallik mûtat maddelerden ibaret bulunmaktadır.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 1/9
Karar No. 4

27 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkındaki kanun lâyihası Maliye Vekâletinin salâhiyetli mümessilinin de hazır olduğu encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Filhakika halen meriyette bulunan 29 Mayıs 1929 tarihli 1473 sayılı Kanunla tâyin ve tesbit edilmiş olan fiyatlar bugünün rayicine tevafuk etmemektedir.

Yeni teklif bilhassa günümüzün ihtiyaçlarını ve Avrupa Birliğine âza memleketlerin, pasaportların tek tipe ircaı hakkındaki kararlarını da nazarı dikkate almış bulunduğundan; Hükümet tasarruflarında dermeyeran edilen mucip sebepler yerinde görülerek kanun lâyihası

meveudun ittifakiyle aynen kabul edilmiştir. Havelesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Reisi
Bursa
K. Yılmaz

M. M.
Diyarbakır
M. Hüsrrev Ünal

Kâtip

Manisa
S. Akdağ
Samsun
A. Saraçoğlu
Tokad
Ş. Kitapoğlu

Çorum
C. Köstekçi

Kars
O. Yeltekin
Samsun
Ş. Uluçay
Zonguldak
A. Akın

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/9
Karar No. 35

20 . II . 1958

Yüksek Reisliğe

Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 18 . XI . 1957 tarihli ve 71 - 616/2390 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Encümeni mazbatası ile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Hariciye ve Maliye Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de mufassalan arz ve izah edildiği üzere halen meriyette bulunan 29 Mayıs 1929 tarihli ve 1473 sayılı Kanunla bedeli bez kablı olanların 20 ve marûken kâğıtların 100 kuruş olarak tesbit edilmiş olan pasaportların bugünkü maliyetlerinin 104,5 kuruş olduğu ve bu suretle Hazinesinin zararına

satılmakta bulunduğu cihetle Avrupa Birliğine âza memleketlerin pasaportların tek tipe ircaı hususundaki kararına uyulmak suretiyle Dahiliye, Hariciye ve Maliye Vekâletlerince yeni bir tipte kararlaştırılmış bulunan pasaportların maliyeti nazarı itibara alınarak bedellerinin Maliye Vekâletince tesbit edilmesine dair hükmü ihtiva etmektedir.

Lâyihamın sevkini mucip sebepler encümenimize de yerinde görülerek maddelerini müzakeresine geçilmiş, birinci maddesi vuzuhu temin maksadiyle kelime ilâvesiyle, ikinci maddesi şeklen değiştirilmek suretiyle üç ve dördüncü maddeleri Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Bu şüretle yeniden tanzim olunan kanun lâ-yihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reis V.	Antalya	Çoruma	Denizli
Balıkesir	Bursa	K. Akmanlar	Y. Gürsel	M. Karasan
H. İmre	H. Köymen	Diyarbakır	İstanbul	Konya
Mazbata M.	Kâtip	H. Turgut	N. Kurşan	N. Tahralı
Zonguldak	Balıkesir	Muş	Nevşehir	Niğde
S. Ataman	M. H. Timurtas	Ş. Ağaoglu	N. Önder	R. Gürsoy
Afyon K.	Ankara	Rize	Rize	Siird
M. A. Ülgen	O. Alışiroğlu	H. Agun	I. Akçal	B. Erden
	Ankara	Siird	Trabzon	Zonguldak
	I. Seckin	M. D. Süalp	I. Şener	T. Ökten

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Pasaportlar Dahiliye, Hariciye ve Maliye Vekâletlerince müştereken tertip ve ihzar edilir.

Diplomatik pasaportlar Hariciye Vekâletince; hususi damgalı, hizmet damgalı, yabancılara mahsus damgalı ve umuma mahsus pasaportlar Maliye Vekâletince tabettirilir.

Diplomatik, hususi damgalı ve hizmet damgalı pasaportlar bedelsiz olarak verilir. Umuma mahsus ve yabancılara mahsus damgalı pasaportların bedeli Maliye Vekâletince, maliyetleri nazarı itibara alınmak suretiyle, tesbit edilerek malsandıkları tarafından bu bedeller mukabilinde verilir.

MADDE 2. — 1473 sayılı pasaport cüzdanlarının bedel mukabilinde itası hakkındaki kanun mülğadır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini iera-ya Dahiliye, Hariciye ve Maliye Vekilleri me-murdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	M. C. Bengü
Devlet Vekili	Devlet Vekili
F. R. Zorlu	E. Kalafat
Devlet Vekili	Adliye Vekili
C. Yardımcı	H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
Ş. Ergin	N. Gedik
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
-----	H. Polatkan
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve
T. İleri	Hariciye V. V.
	E. Menderes
Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
A. Aker	N. Körez
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
H. Hüsman	E. Budakoğlu
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
A. Demirer	M. Tarhan
	Sanayi Vekili
	S. Ağaoglu

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Pasaportların bedel mukabilinde itası hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Pasaportların nümuneleri Da-hiliye, Hariciye ve Maliye Vekâletlerince müşte-reken tertip ve ihzar edilir.

Diplomatik pasaportlar Hariciye Vekâletince; hususi damgalı, hizmet damgalı, yabancılara mah-sus damgalı ve umuma mahsus pasaportlar Mali-ye Vekâletince tabettirilir.

Diplomatik, hususi damgalı ve hizmet damga-lı pasaportlar bedelsiz olarak verilir. Umuma mahsus ve yabancılara mahsus damgalı pasaport-ların bedeli Maliye Vekâletince, maliyetleri naza-rı itibara alınmak suretiyle, tesbit edilerek mal-sandıkları tarafından bu bedeller mukabilinde ve-rilir.

MADDE 2. — Pasaport cüzdanlarının bedel mukabilinde itası hakkındaki 1473 sayılı Kanun mülğadır.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neü maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 neü maddesi ay-nen kabul edilmiştir.